

Moottoriurheilualueet

Pohjois-Savon maakuntakaavan selvityksiä

Pohjois-Savon liiton julkaisu A:57

Kannet: Irma Toivanen
Taitto: Marja Partanen

Painosmäärä 100 kpl
Kuopio 2008

Pohjois-Savon liitto
Sepänkatu 1, Kuopio, PL 247, 70101 Kuopio
puh. (017) 550 1400
e-mail: kirjaamo@pohjois-savo.fi
faksit: (017) 262 5090 kirjaamo, (017) 550 1428 johto

ISBN 978-952-5759-04-4
ISSN 1797-4402

Pohjois-Savon maakuntakaavan selvityksiä

Moottoriurheilu-/harjoitteluradat

Selvityksessä inventoidaan auto- ja moottoripyöräurheilu- ja harjoitteluratojen nykytilanne sekä arvioidaan ratojen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia. Selvityksen perustiedot on koottu talvella 2008 Pohjois-Savon alueella toimiville seuroille sekä alueen kunnille osoitetulla kyselyllä. Tavoitteena on, että selvitys antaa valmiudet maakunnallisten ja seudullisten ratojen aluevarausten huomioon ottamiseen maakuntakaavassa kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi selvitys antaa kattavasti rata-tietoja käytettäväksi kuntakaavoituksessa ja muussa suunnittelutyössä.

Moottoriurheiluharrastus herättää ristiriitaisia tunteita. Lajilla on omat vankkumattomat harrastaja- ja kannattaja-joukkonsa, mutta myös kiivaita vastustajia. Monipuolisista kilpailutoimintaan soveltuvista alueista on selkeää puutetta. Lisäksi osa aikaisemmin toimineista moottoriradoista on jouduttu sulkemaan ratojen haitallisten ympäristövaikutusten tai niiden ympäristön muuttuneiden maankäyttötarpeiden vuoksi.

Uusien moottoriratojen perustaminen on kuitenkin ongelmallista, sillä melu- ja muiden ympäristövaikutusten takia ne soveltuvat huonosti monien muiden toimintojen läheisyyteen. Moottoriradat vaativat laajahkoja, tarkoitukseen soveltuvia maa-alueita, joten niiden huomioon ottaminen ja yhteensovittaminen muuhun maankäyttöön kaavoituksessa on tärkeää.

Selvitystyö keskittyy pääasiassa pysyvien suorituspaikkojen tarkasteluun, eikä siinä ole käsitelty moottorikelkkailua, vesiskoottereita eikä katuratatoimintaa.

Moottoriratoja koskevia tiedot on koottu kyselyllä, joka lähetettiin kaikille maakunnassa toimiville auto- tai moottoripyöräurheilua harrastaville seuroille ja alueen kunnille.

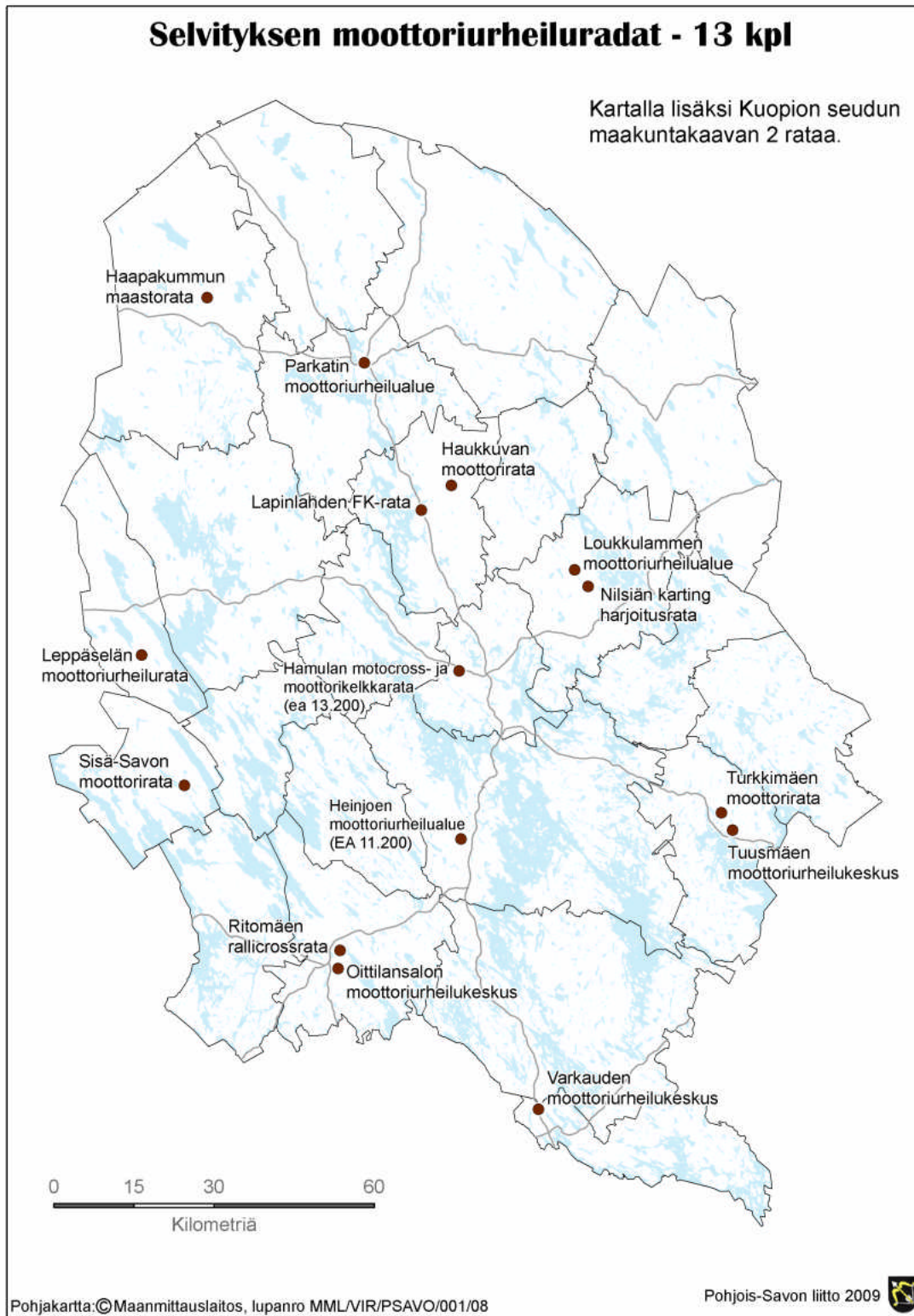
Selvityksen ovat laatineet maakuntainsinööri Jouko Kohvakka ja suunnitteluavustaja Mikko Rummukainen.

Sisällysluettelo:

Moottoriratojen perustaminen ja ympäristölupa	5
Maakunnallisten ja seudullisten moottoriratojen kriteerit	5
Moottoriurheilualueiden käsittely maakuntakaavassa	6
Maakunnalliset ja seudulliset moottoriradat	6
Liite 1 Pohjois-Savon moottoriurheilu- ja ajoharjoitteluradat	7
Liite 2 Pohjois-Savon moottoriurheilualueet/ratakohtainen tarkastelu	8
Iisalmi Parkatin moottoriurheilualue	8
Keitele Leppäselän moottoriurheilurata	9
Kiuruvesi Haapakummun maastorata	10
Kuopio Heinjoen moottoriurheilualue	11
Lapinlahti Haukkuvan moottorirata	12
Lapinlahti Lapinlahden FK-rata	13
Nilsinä Nilsinän karting harjoitusrata	14
Nilsinä Loukkulammen moottoriurheilualue	15
Siilinjärvi Hamulan motocross- ja moottorikelkkarata	16
Suonenjoki Ritomäen rallicrossrata	17
Suonenjoki Oittilansalon moottoriurheilukeskus	18
Tuusniemi Turkkimäen moottorirata	19
Tuusniemi Tuusmäen moottoriurheilukeskus	20
Varkaus Varkauden moottoriurheilukeskus	21
Vesanto Sisä-Savon moottorirata	22

Moottoriratojen nykytilanne

Selvitysalueella on yhteensä 14 moottoriurheilu- tai ajoharjoittelurataa. Radat sijoittuvat yhdeksään kuntaan.

Ratojen lukumäärä yksinään ei kerro koko tilannetta moottori-urheilun harrastusmahdollisuuksista. Siihen vaikuttavat mm. ratojen saavutettavuus ja kullakin moottoriradalla olevat ratatyypit.

Autourheilun osalta yleisin rata-tyyppi on jokamiesluokan maastorata. Moottoripyöräilyn osalta yleisin ratatyppi on motocrossrata. Alueella on kaksi ajo-opetukseen liittyvää ajoharjoittelurataa, joista toinen lisäalassa ja toinen Kuopiossa Heinjoen moottoriurheilun alueen yhteydessä. Moottoriratojen vuosittaisen käyttäjämäärien vaihteluväli on suuri, ja ratakohtaiset arviot vaihtelevat pienten ratojen muuttamisesta kymmenistä käyttäjästä suurten ratojen jopa useisiin satoihin käyttäjiin. Moottoriurheilun harrastajat ovat jakautuneet useisiin pieniin paikallisiin seuroihin ja yhdistyksiin.

Moottoriratojen perustaminen ja ympäristölupa

Ulkona sijaitsevalle moottoriradalle tarvitaan ympäristönsuojelulain mukaan aina ympäristölupa. Lupa haetaan sen kunnan ympäristö-viranomaiselta, jonka alueelle rata aiotaan sijoittaa. Lupaviranomaisena toimii alueellinen ympäristökeskus, jos radan vaikutukset kohdistuvat kahden tai useamman kunnan alueelle. Myös toiminnan oleellinen muuttaminen on luvanvaraista. Olemassa olevien ratojen osalta ympäristöluvan tarve arvioidaan selvitysten perusteella erikseen.

Ympäristöluvan yhteydessä selvitetään moottoriratoiminnasta mahdollisesti aiheutuvat ympäristöhaitat, mm. melu sekä maaperän tai pohjaveden pilaantuminen. Selvitysten perusteella määritetään, millä ehdoilla toiminta sallitaan. Lupakäsittelyn lopputuloksena voi olla myös, ettei toiminnalle voida myöntää lupaa.

Ympäristölupa on toistaiseksi myönnetty vain neljälle radalle ja lupaa varten vaadittujen selvitysten laadinta on käynnissä yhden radan osalta.

Maakunnallisten ja seudullisten moottoriratojen kriteerit

Valmistunut selvitys muodostaa lähtökohdan moottoriratojen aluevaraustarpeiden arvioinnille, ja se on yksi Pohjois-Savon maakuntakaavatyön perusselvityksistä. Tästä johtuen on tärkeää tunnistaa, mitä olemassa olevia ratoja voidaan pitää maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävänä. Selvitys tuottaa lisäksi sellaista aineistoa, jota kunnat voivat hyödyntää omissa kaavoitusyössään.

Maakunnallisesta näkökulmasta keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu olemassa olevien ratojen kapasiteetin ja palvelujen kehittäminen. Tämä edellyttää ratojen ylläpitäjiltä nykyistä ammattimaisempaa otetta. Tällä hetkellä moottoriratojen ylläpitäjänä ovat yleensä yksittäiset pienet seurakunnat, joiden käytettävissä olevat taloudelliset resurssit ovat rajallisia. Pienten ratojen ylläpito perustuu suurelta osin talkootyöhön, eikä seuroilla useinkaan ole mahdollisuuksia toteuttaa yksinään esimerkiksi kalliita ratojen melutason alentamisen vaatimia toimenpiteitä.

Maakunnallisen tai seudullisen radan valintakriteereinä pidetään erityisesti radan käyttäjämääriä sekä sitä, kuinka monipuolisesti eri moottoriurheilulajeja radalla on mahdollista harrastaa. Eräs keskeinen valintakriteeri on yli kuntarajojen tapahtuva liikkuminen radoille.

Moottoriurheilualueiden käsittely maakuntakaavassa

Moottoriurheilualueiden merkitsemisen lähtökohtana on turvata ko. harrastusmahdollisuudet maakunnassa ja toisaalta yhteen sovittaa sekä ohjata maankäyttöä siten, että vältetään eri maankäyttömuotojen välisiltä ristiriitalanteilta.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) sisältävät melusta johtuvien haittojen ehkäisyä ja vähentämistä koskevan erityistavoitteen: *”Alueiden käytössä on ehkäistävä melusta aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille ilman, että riittävä meluntorjunta varmistetaan.”*

Sekä kaavoituksessa että valtion viranomaisten toiminnassa tulee edistää tavoitteen toteutumista.

Em. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohta edellyttää käytännössä sitä, että maakuntakaavoissa joudutaan joko osoittamaan moottoriurheilualan melualue tai suunnittelumääräyksellä ohjaamaan melulle herkkien toimintojen sijoittumista melualueen läheisyydessä.

Maakunnalliset ja seudulliset moottoriradat

Selvityksen perusteella valtakunnallisina, maakunnallisina ja seudullisina moottoriratoina Pohjois-Savossa on perusteita kehittää seuraavia:

Valtakunnallista merkitystä omaavat radat

- Heinjoen moottoriurheilualue, Kuopio
- Parkatin moottoriurheilualue, Iisalmi

Maakunnallista merkitystä omaavat radat

- Tuusmäen moottoriurheilukeskus, Tuusniemi, suunnitteilla

Seudullista merkitystä omaavat radat

- Lapinlahden FK-rata
- Haukkuvan moottorirata, Lapinlahti
- Oittilansalon moottoriurheilualue, Suonenjoki
- Varkauden moottoriurheilukeskus
- Keiteleen moottoriurheilurata, Keitele
- Turkkimäen moottorirata, Tuusniemi
- Moottoriurheilurata Krossirinki, Suonenjoki
- Loukkulammen moottoriurheilualue, Nilsia, suunnitteilla

Em. radat osoitetaan maakuntakaavassa. Merkintään kohdistetaan seuraava suunnittelumääräys: **”Toiminnasta aiheutuvan meluhaitan vuoksi ei melualueelle tule sijoittaa uusia rakennuksia tai muuta melulle herkkää toimintaa.”**

Sisä-Savon moottorirata (Vesanto) ja Nilsian karting harjoitusrata ovat luonteeltaan paikallisia ja toiminnan jatkuminen tulisi niiden osalta turvata kuntakaavoituksen yhteydessä. Vaikka näillä radoilla ei useinkaan ole merkittäviä laajentamismahdollisuuksia ja eikä siihen myöskään tarpeita, on niillä kuitenkin tärkeä merkitys harrastustoiminnan näkökulmasta.

Moottorirata-alueen sijoituspaikan valinnassa, suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon riittävän pitkä aikatahtain. Monia ratoja on jouduttu lakkauttamaan radan läheisyyteen sen perustamisen jälkeen laajeneen asutuksen seurauksena. Rata-alueiden aluevaraukset riittävine suoja-alueineen on niiden toiminnan turvaamisen kannalta tarpeellista sisällyttää yleispiirteisiin kaavoihin.

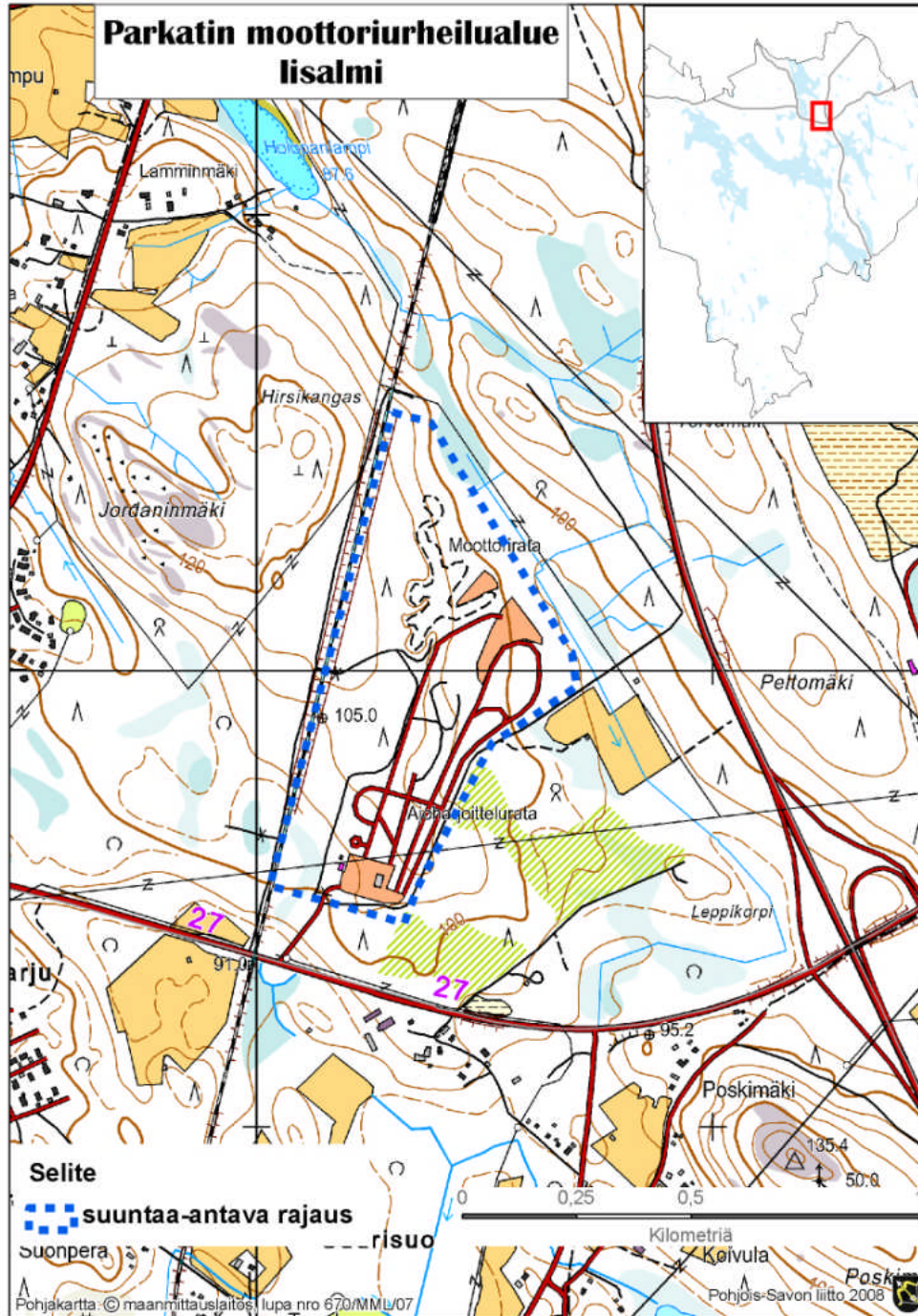
Liite 1 Pohjois-Savon moottoriurheilu- ja ajoharjoitteluradat

Kunta / Rata	Merkitys	Radan tyyppi	Lupatilanne	Käyttäjät	Huom
Iisalmi Parkatin moottoriurheilualue	Valtakunnallinen	-ajoharjoittelurata - motocrossrata - kartingrata (suunnitella)	Ympäristölupa saatu VAHTI- rekisterin piirissä	ajoharjoittelu-, harrastus- ja kilpailutoiminta	
Keitele Leppäselän moottoriurheilurata	Seudullinen	Motocrossrata	VAHTI- rekisterin piirissä Ympäristölupa saatu	harrastus- ja kilpailutoiminta	
Kiuruvesi Haapakummun maastorata	kunnallinen	jokamiesluokan autorata	Ympäristölupa saatu VAHTI- rekisterin piirissä	autourheiluseurat ja harrastajat	
Kuopio Heinjoen moottoriurheilualue	Valtakunnallinen	autorata (jokamiesluokka, rallisprint) ja motocrossrata (motocross, trial, enduro)	Ympäristölupa haettu VAHTI- rekisterin piirissä	harrastus- ja kilpailutoiminta	Sisältyy Kuopion seudun maakuntakaavaan
Lapinlahti Lapinlahden FK-rata	Seudullinen	kartingrata	VAHTI-rekisterin piirissä	harrastus- ja kilpailutoiminta	
Lapinlahti Haukkuvan moottoriurata	Seudullinen	autorata	VAHTI- rekisterin piirissä	harrastus- ja kilpailutoiminta, pohjoissavolaiset autourheiluseurat	
Nilsjä Nilsjään karting-harjoitusrata	paikallinen	karting-harjoitusrata		8 - 18-votiaat harrastajat	
Nilsjä Loukkulammen moottoriurheilualue	seudullinen	auto- ja mönkijärata		Mm. Tahkovuoren matkailijat	suunnitteilla
Siilinjärvi Hamulan motocross- ja moottorikelkkarata	Seudullinen/ Valtakunnallinen?	motocrossrata	VAHTI- rekisterin piirissä	harjoitus- ja kilparata	Sisältyy Kuopion seudun maakuntakaavaan
Suonenjoki Moottoriurheilurata Ritomäen rallicrossrata	Seudullinen	autorata	VAHTI- rekisterin piirissä Ympäristölupa 2000		
Suonenjoki Oittilansalon moottoriurheilukeskus	Seudullinen	Karting-, motocross-, mönkijä ja moottorikelkkarata	Ympäristölupa saatu VAHTI- rekisterin piirissä	harrastus- ja kilpailutoiminta	rakenteilla
Tuusniemi Turkkinmäen moottoriurata	Seudullinen	jokamiesluokan autorata	VAHTI-rekisterin piirissä		
Tuusniemi Tuusmäen moottoriurheilukeskus	Maakunnallinen				Hanke yleiskaavoitusvaiheessa
Varkaus Varkauden moottoriurheilukeskus	Seudullinen	motocross-, speedway-, moottorikelkka ja kartingrata	VAHTI- rekisterin piirissä		
Vesanto Sisä-Savon moottoriurata	kunnallinen		VAHTI- rekisterin piirissä		

Liite 2 Pohjois-Savon moottoriurheilualueet/ratakohtainen tarkastelu

Ilisalmi

Parkatin moottoriurheilualue

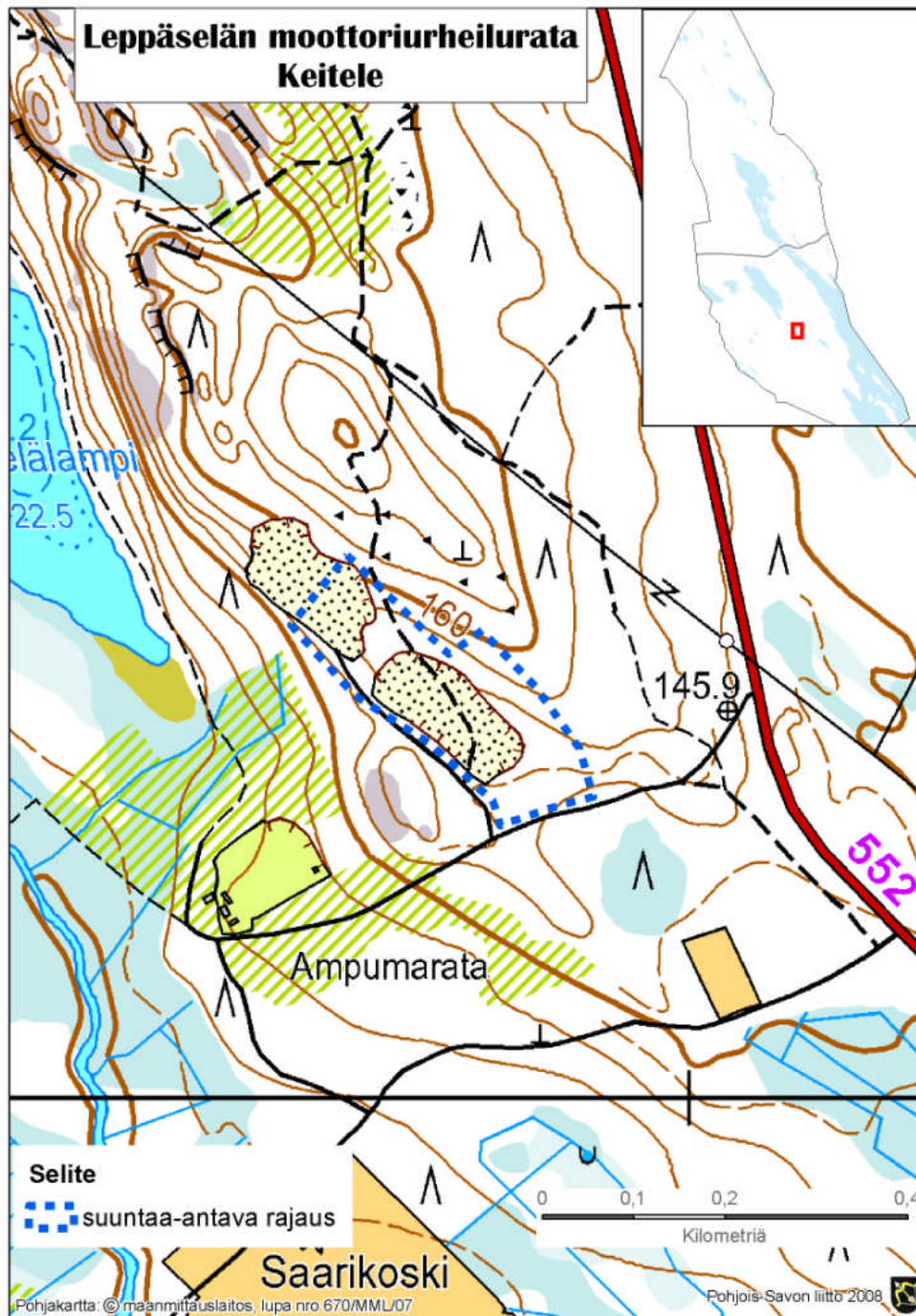

- Ympäristölupa saatu
- Vahti-rekisterissä
- ajoharjoittelurata
- motocrossrata
- kartingrata suunnitteilla
- Kävijöitä koko Savo-Kainuun alueelta

Merkitään Pohjois-Savon maakuntakaavaan aluevarauksena EA 21.201 Parkatin moottoriurheilualue.

Keitele

Leppäselän moottoriurheilurata

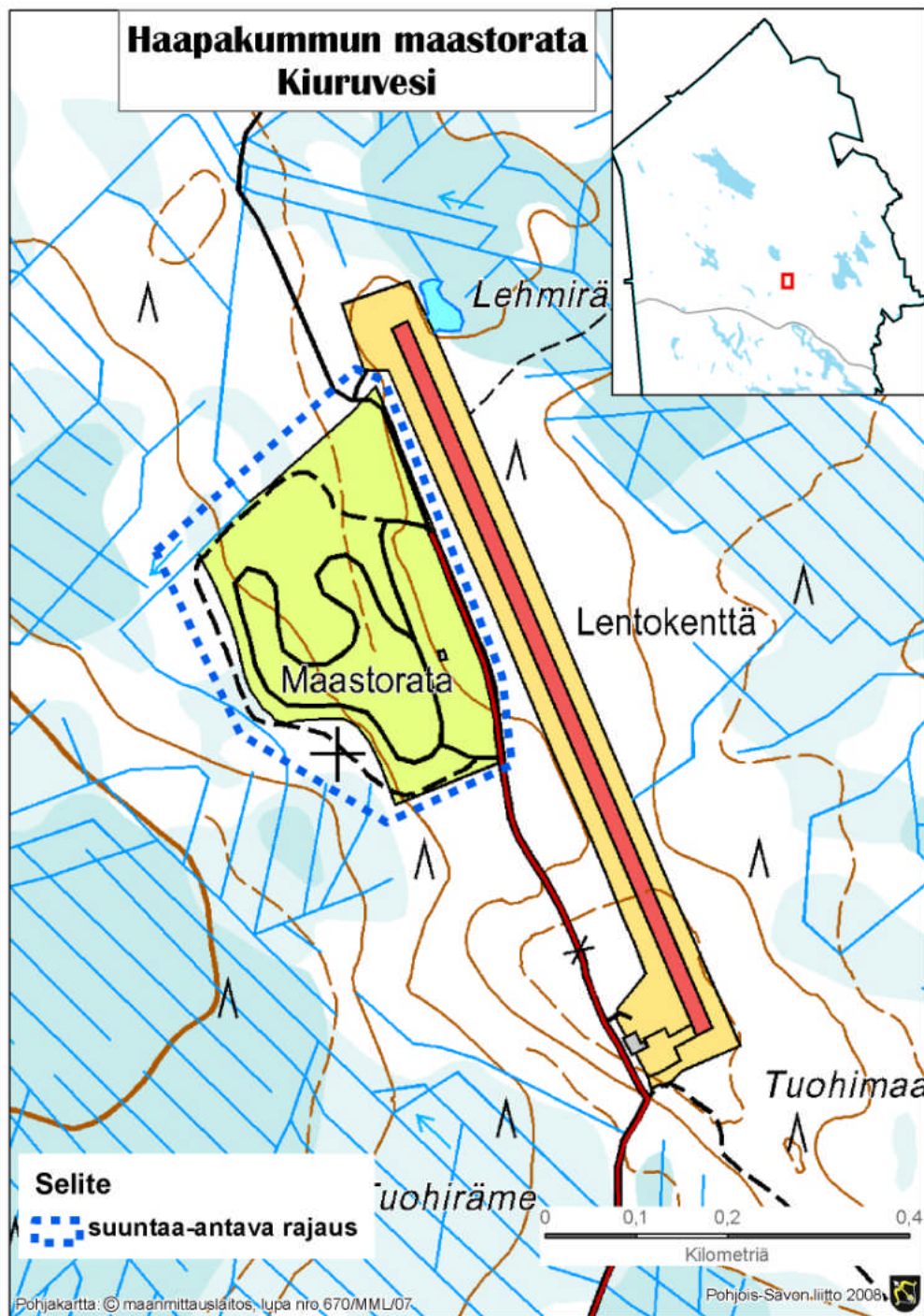

- Ympäristölupa 25.10.2005
- Vahti-rekisterissä
- radan pitäjä Keiteleen kunta
- lähimpään loma-asutukseen 500 m (45 dB) ja vakituiseen asutukseen 1300 m
- radan pituus 1,3 km
- moottoripyörien motocross-rata
- sijaitsee noin 100 m:n päässä ampumaradasta

Merkitään Pohjois-Savon maakuntakaavaan kohdemerkinnällä ea 22.201 Leppäselän moottoriurheilurata.

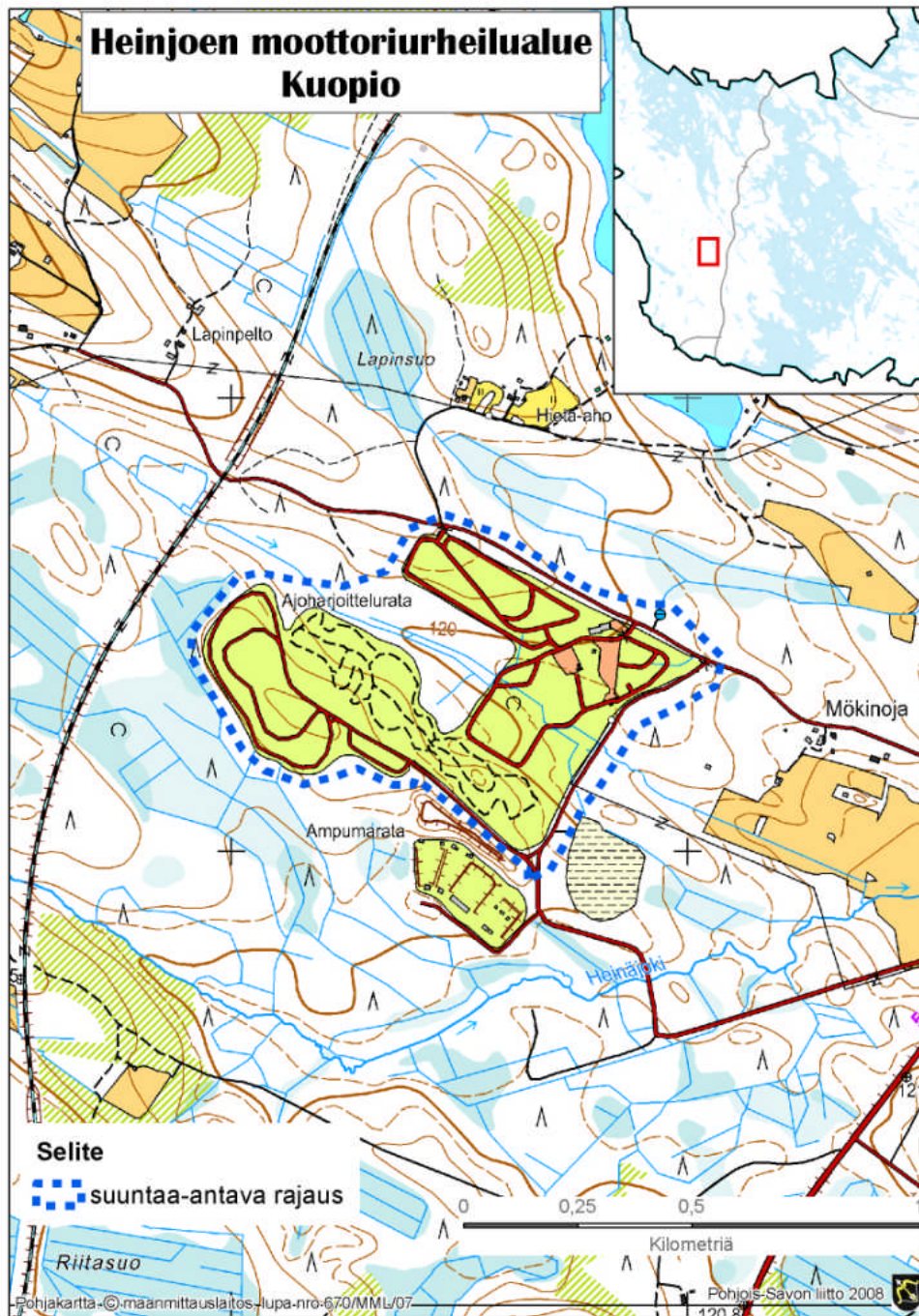
Kiuruvesi

Haapakummun maastorata

- Ympäristölupa
- jokamiesluokan autorata
- palvelee lähinnä oman kunnan alueen autourheiluseuroja ja autoharrastajia
- Vahti-rekisterissä 29.1.08
- käyttäjiä 100-200 hlöä/v

Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinä ea 23.201 Haapakummun maastorata.

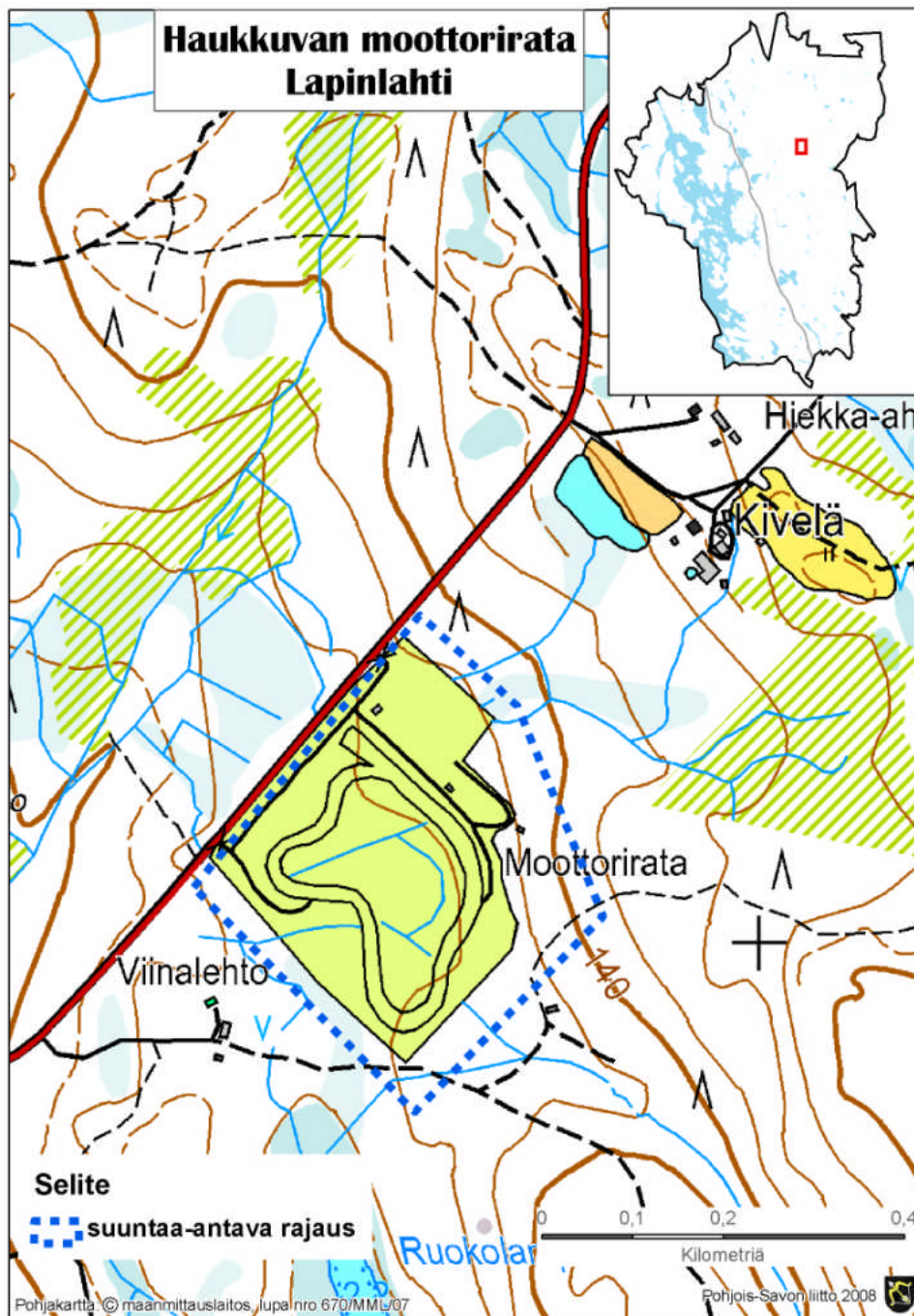
Kuopio**Heinjoen moottoriurheilualue**

- Ympäristölupa haettu
- Vahti-rekisterissä
- monipuolinen moottoriurheilukeskus
ampumarata-alueen läheisyydessä
- autorata/jokamiesluokka, rallisprint
- moottoripyöräta/moto-cross, trial, enduro

Sisältyy aluevarauksen a Kuopion seudun maakuntakaavaan.

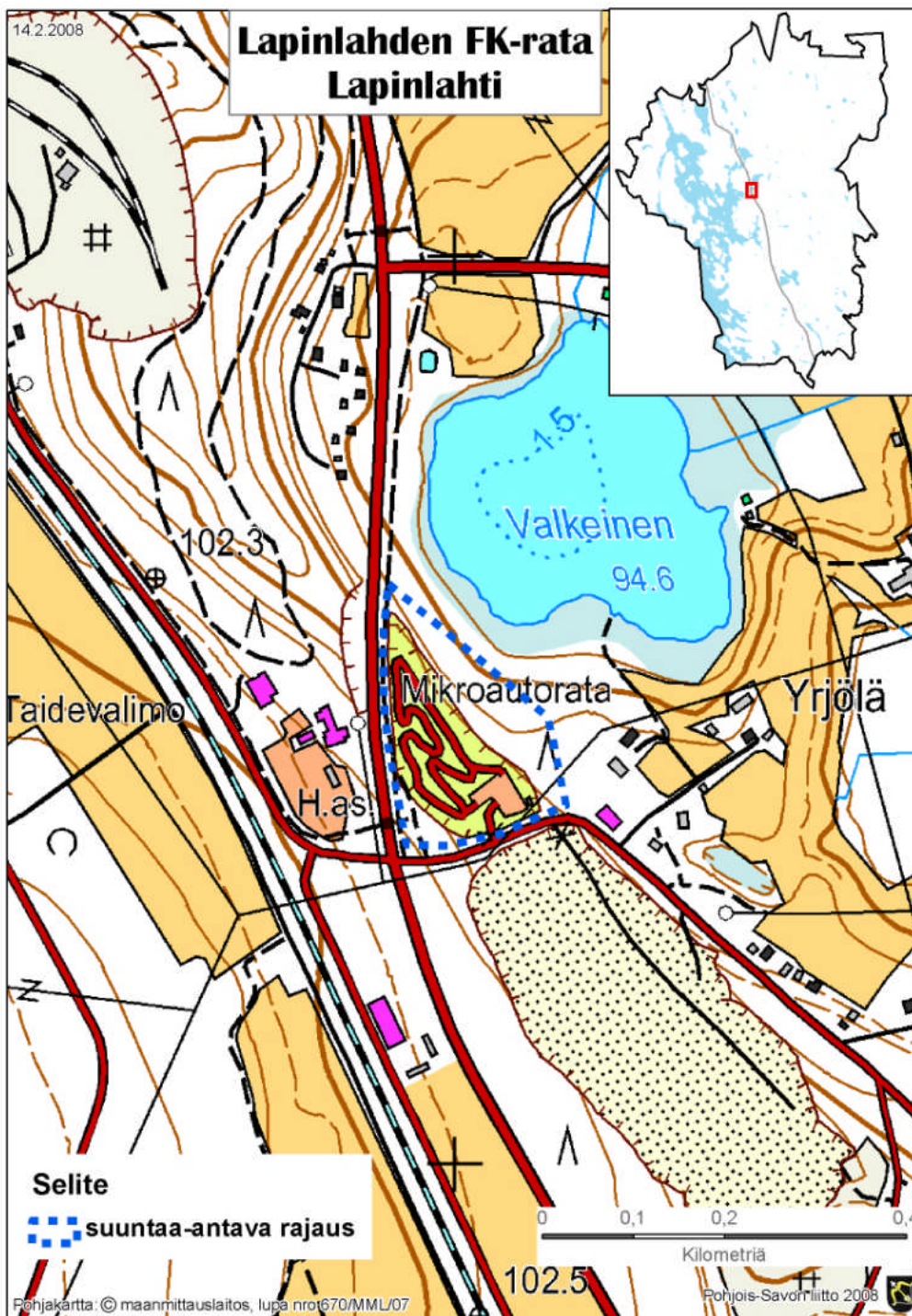
Lapinlahti

Haukkuvan moottorirata

- VAHTI-rekisterin piirissä
- jokamiesluokan autorata
- harrastus- ja kilpailutoimintaa
- käyttäjät usean kunnan alueelta
- Kilpailuja 2-3 krt/v., n. 100 osallistujaa
- Kesäkaudella harjoituskäytössä, n. 50 käyttäjää/kk

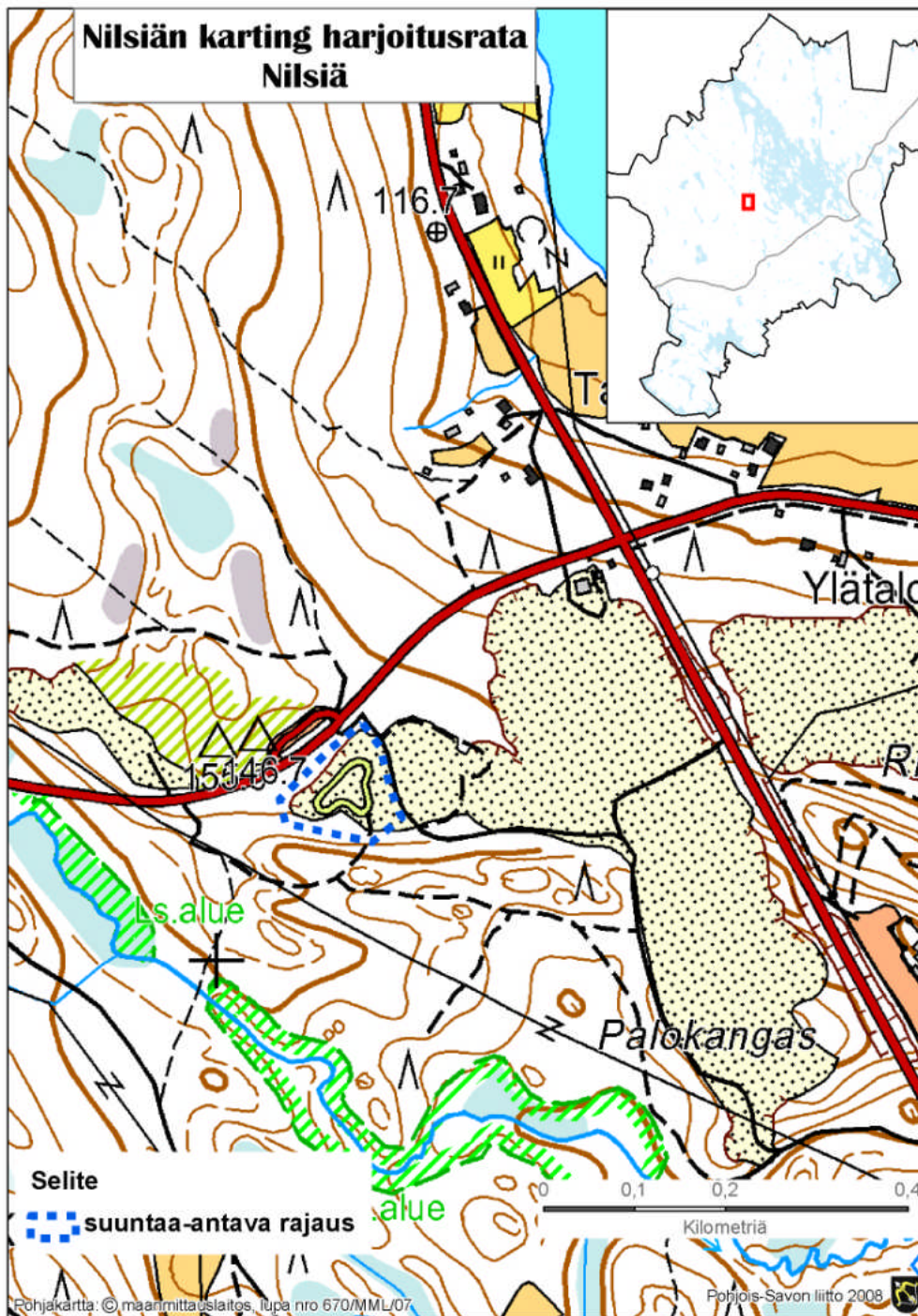
Merkitään maakuntakaavaan kohdamerkinnällä ea 24.201 Haukkuvan moottorirata.

Lapinlahti**Lapinlahden FK-rata**

- Kartingrata
- palvelee useamman kunnan alueen nuoria
- kartingharrastajia
- harjoittelu- ja kilpailutoimintaa
- VAHTI-rekisterin piirissä
- Käyttäjiä 80-100 hlöä kesäkausi/vk
- Seudullinen merkitys

Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinnällä ea 24.200 Lapinlahden FK- rata.

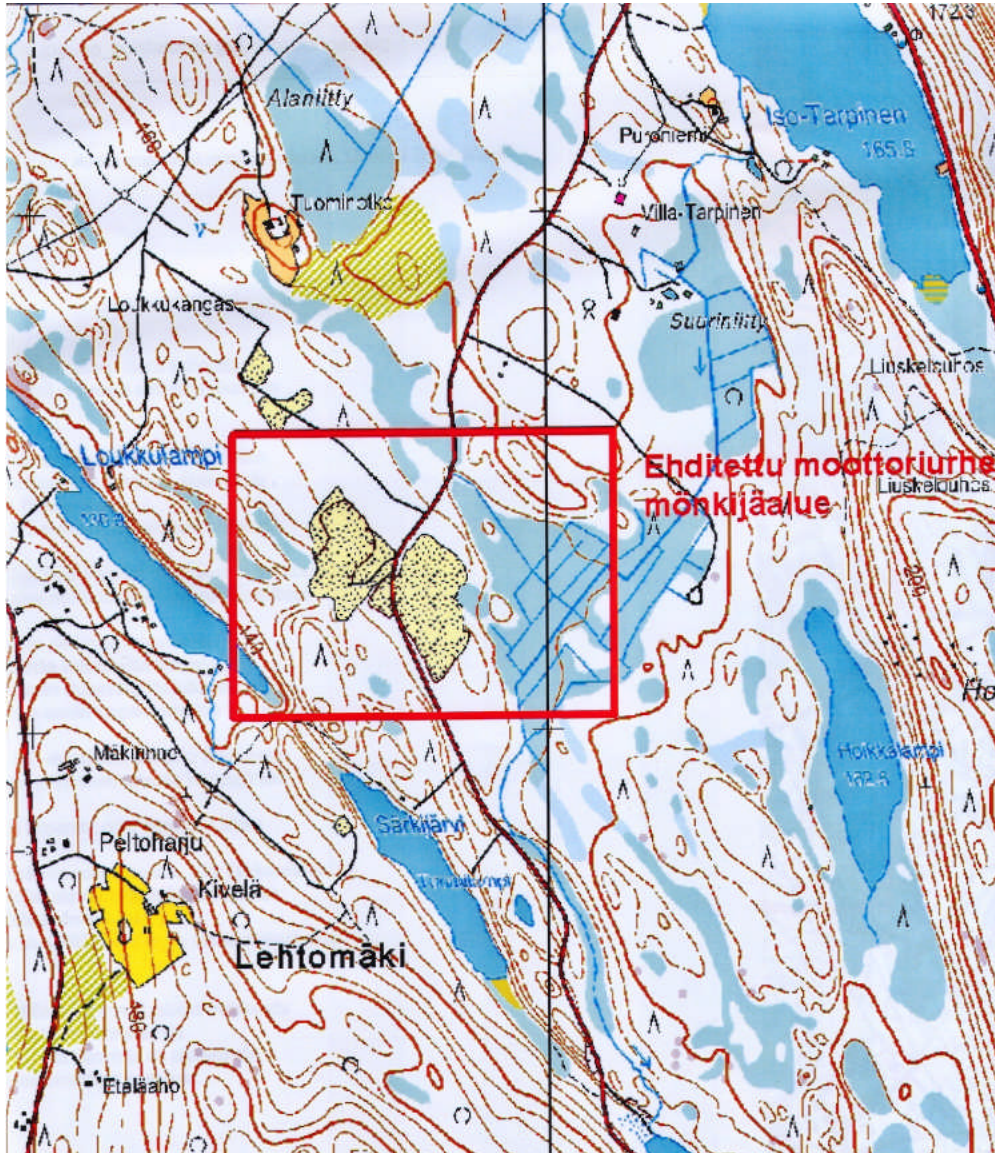
Nilsia **Nilsian karting harjoitusrata**

- Ympäristölupatilanteesta ei tietoa, ei ole Vahti-rekisterissä
- Radan käyttäjinä 8-18-vuotiaat karting-harrastajat
- Radan pituus n. 220 m
- Paikallinen merkitys
- Käyttäjämäärät: n. 60 kuskia/kesä, 1-3 krt/vk

Ei merkitä maakuntakaavaan.

Nilsä Loukkulammen moottoriurheilualue

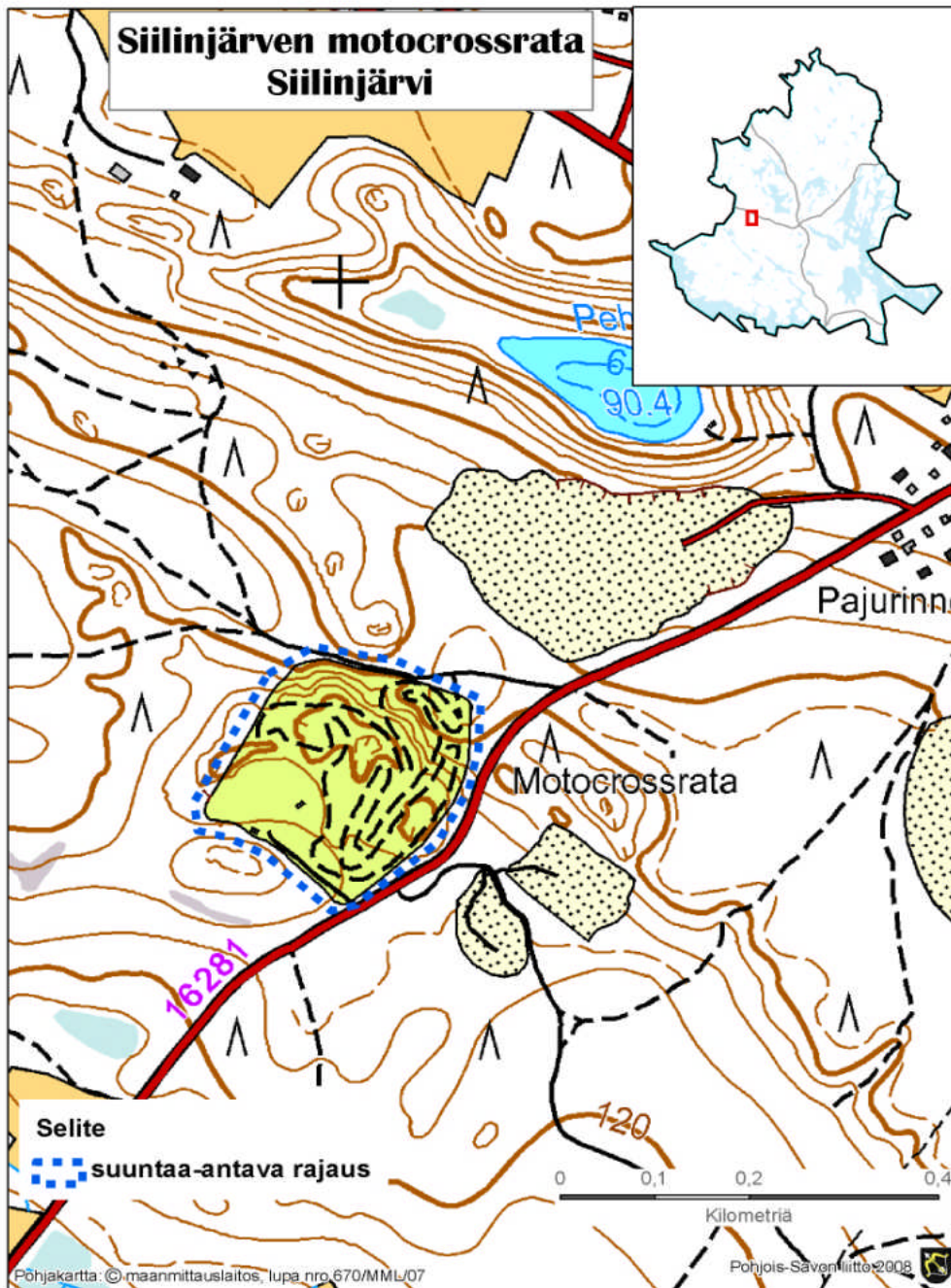

hanke ideointi-vaiheessa

- käyttö mahdollisesti autourheiluun, mutta ennen kaikkea mönkijäratana
- palvelee toteuttaessaan Tahkavuoren matkailualueen tarpeita

Esitys: Merkitään kaavaan moottoriurheilualueena. Alueen soveltuvuus ko. käyttöön ratkaistaan hankkeen lupaharkinnan yhteydessä.

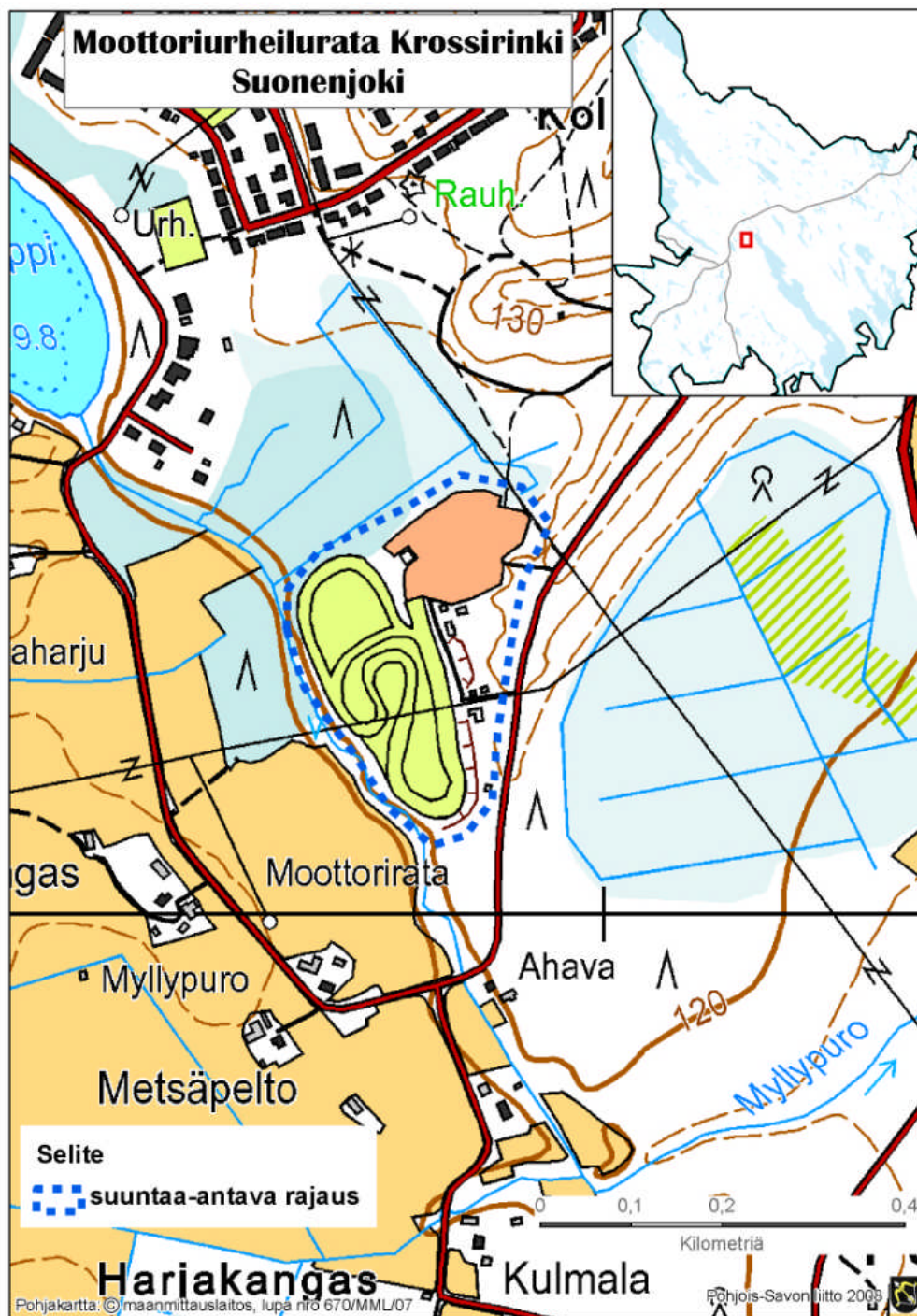
Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinnällä ea 43.201 Loukkulammen moottoriurheilualue.

Siilinjärvi**Hamulan motocross- ja moottorikelkkarata**

- Ympäristölupa myönnetty 29.4.2005
- Vahti-rekisterissä
- Harjoitus- ja kilparata
- Motocrossin SM-kilpailut, snowcross-kilpailu
- Seudullinen/valtakunnallinen merkitys

Sisältyy Kuopion seudun maakuntakaavaan.

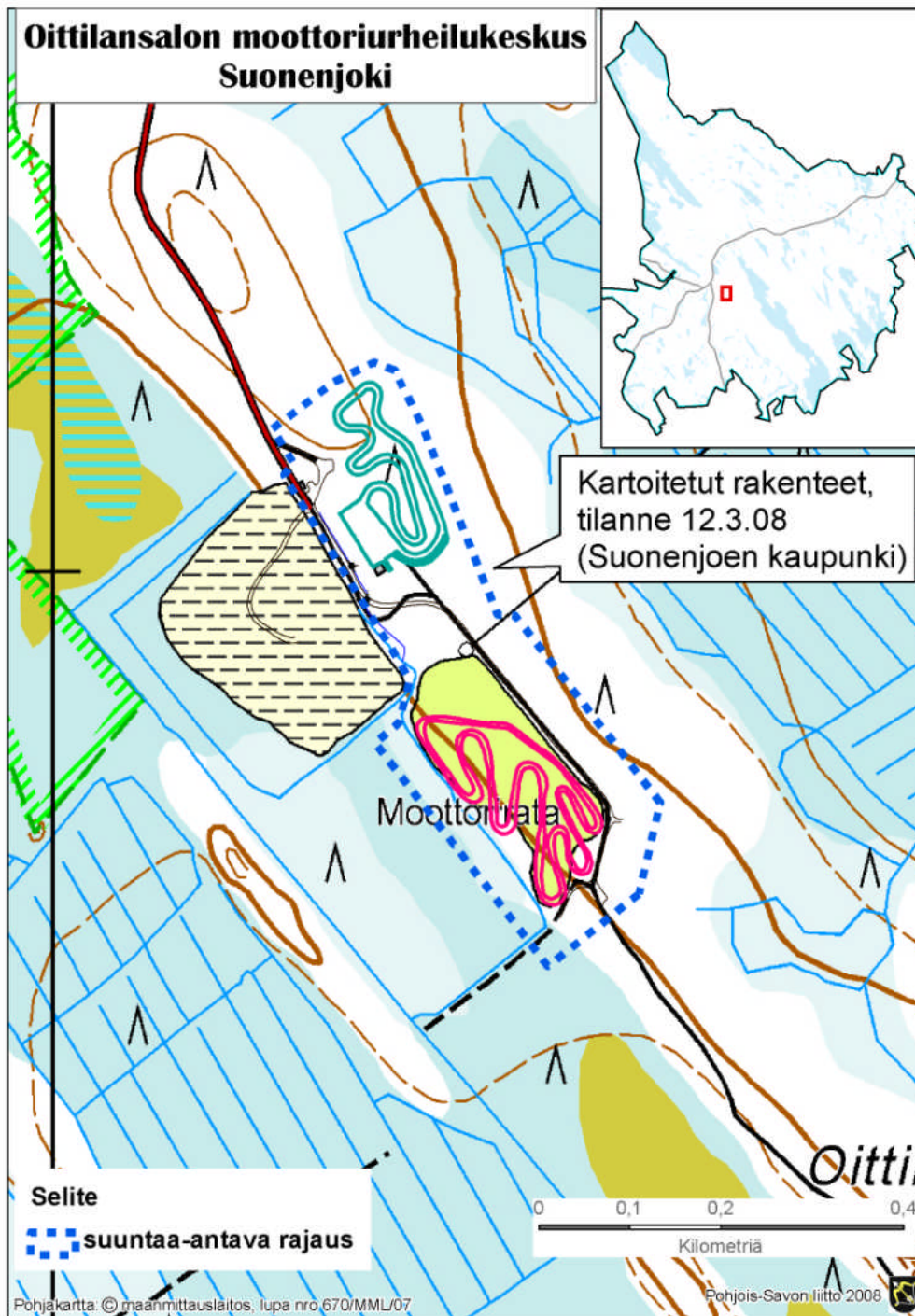
Suonenjoki Ritomäen rallicrossrata

- Ympäristölupa 22.6.2000
- Suonenjoen Urheilu-autoilijat ry
- Lähin asutusalue 350 m, lähin asuintalo 200 m
- Radan pituus 980 m
- Vahti-rekisterin piirissä

Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinä 31.202 Ritomäen rallicrossrata.

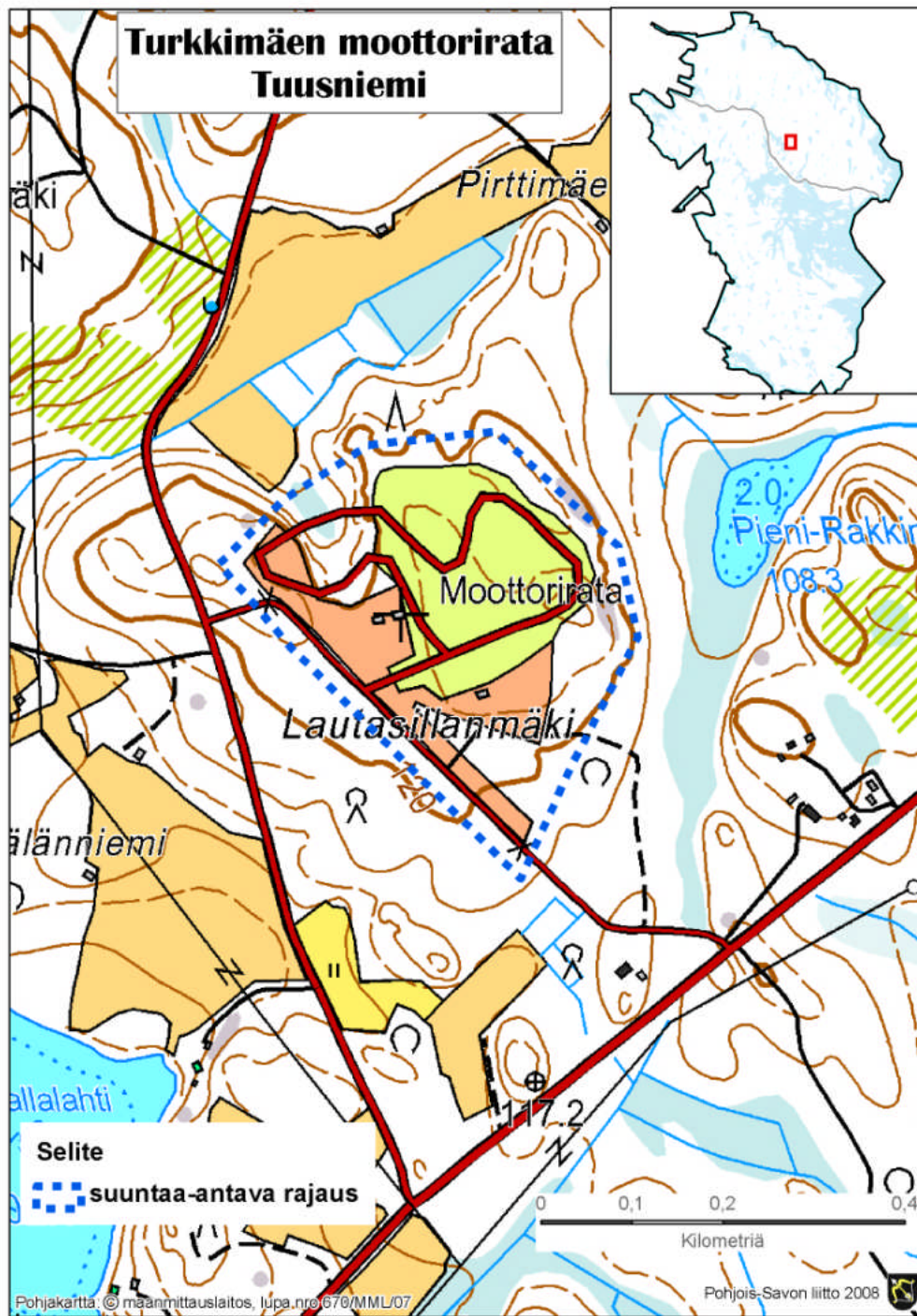
Suonenjoki Oittilansalon moottoriurheilukeskus

- Ympäristölupa saatu 12.11.2004
- Vahti-rekisterissä
- Karting-, motocross-, mönkijä – ja moottorikelkkarata
- vanhan käytöstä poistetun kaatopaikan läheisyydessä.
- Pinta-ala noin 15 ha
- alue rajautuu ampumarataan
- harrastus- ja kilpailutoimintaa

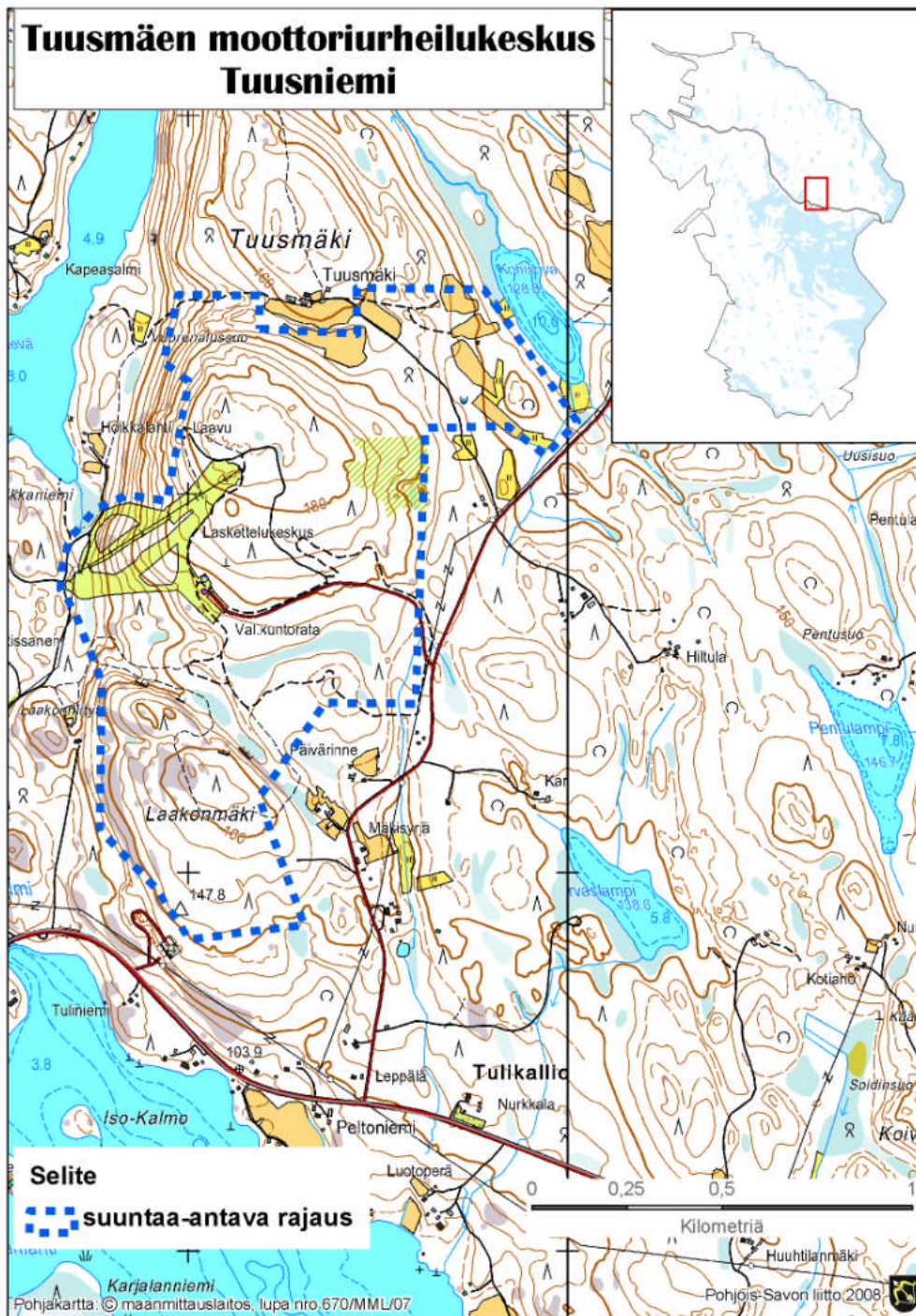
Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinnällä ea 31.203 Oittilansalon moottoriurheilukeskus.

Tuusniemi **Turkkimäen moottorirata**

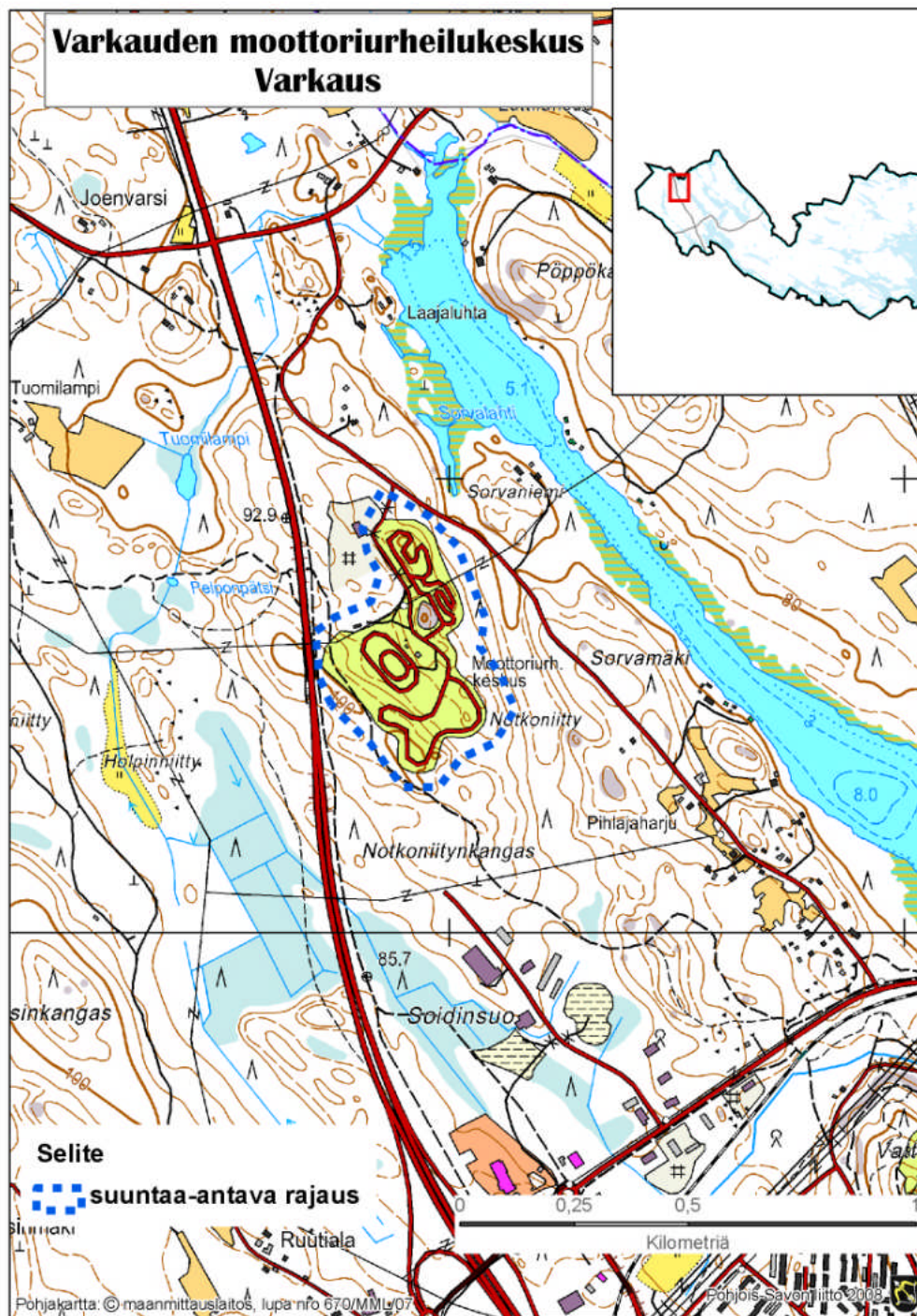
- VAHTI- rekisterin piirissä
- jokamiesluokan autorata
- Seudullinen merkitys

Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinnällä ea 45.201 Turkkimäen moottorirata.

Tuusniemi Tuusmäen moottoriurheilukeskus

- Hanke yleiskaavoitusvaiheessa
- Sijoittuu toimintansa lopettaneen laskettelukeskuksen alueelle
- Alueen pinta-ala n. 100 ha, suunniteltuja rakennuksia n. 1000 k-m²
- Toteutuessaan vähintään maakunnallinen merkitys
- Aluerajaus tarkentuu yleiskaavoituksen yhteydessä

Merkitään maakuntakaavaan aluevarauksena EA 45.202 Tuusmäen moottoriurheilukeskus.

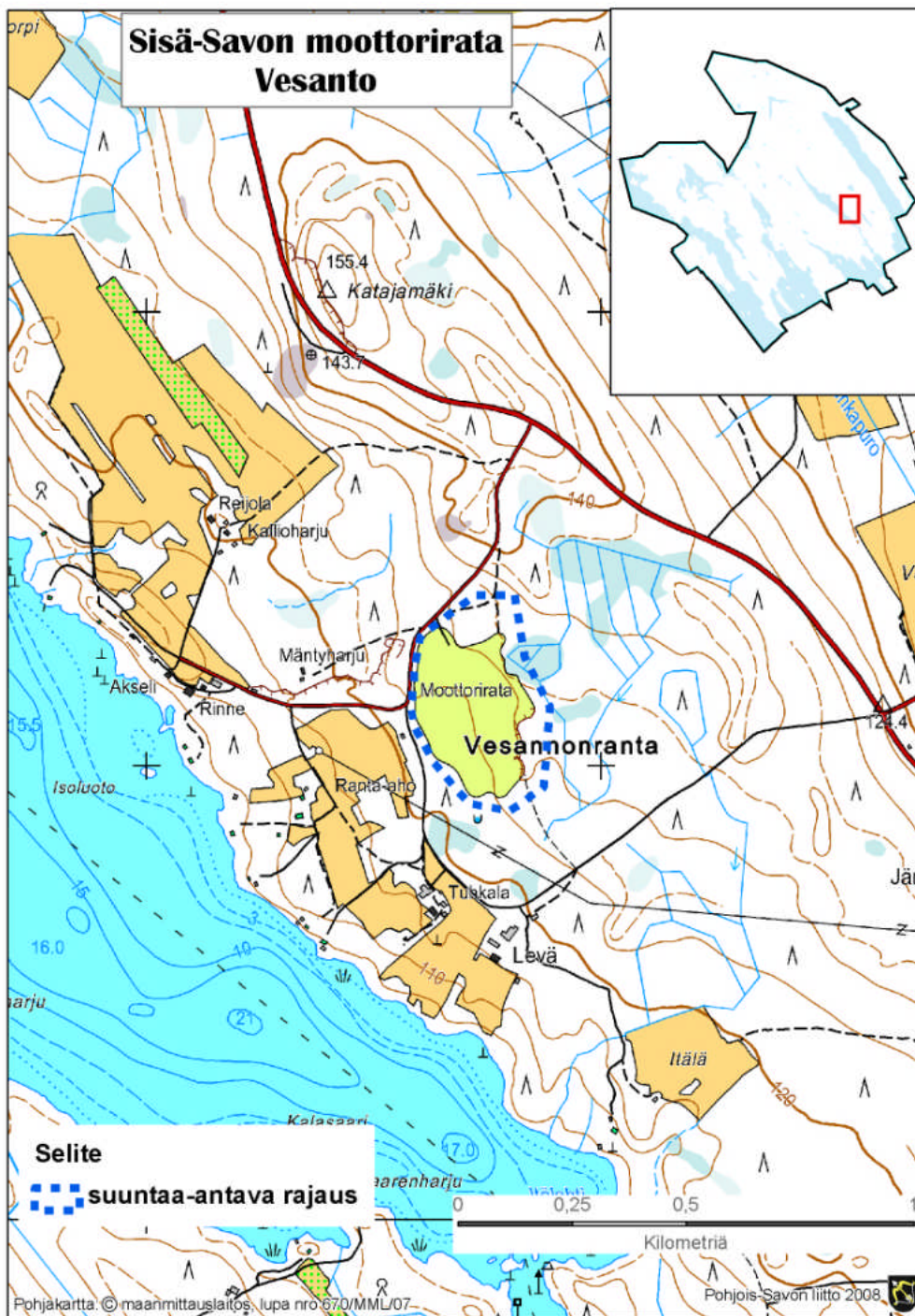
Varkaus**Varkauden moottoriurheilukeskus**

- VAHTI- rekisterin piirissä
- Motocross-, speedway-, moottorikelkka- ja kartingrata
- mahdollisesti seudullista merkitystä, koska alueella ei muita moottoriurheilualueita

Merkitään maakuntakaavaan kohdemerkinnällä ea 51.200 Varkauden moottoriurheilukeskus.

Vesanto

Sisä-Savon moottorirata

- VAHTI-rekisterin piirissä
- tiedot radan käyttäjästä, sijainnista jne. puuttuvat
- todennäköisesti lähinnä paikallista/kunnallista

Ei merkitä maakuntakaavaan.